

dr hab. prof. UW. Beata Baczyńska
Zakład Iberystyki IFR
Uniwersytet Wrocławski

Rok akademicki 2012/13
Semestr zimowy
Filologia hiszpańska studia stacjonarne pierwszego stopnia
Rok pierwszy

ZARYS HISTORII LITERATURY HISZPAŃSKIEJ (do końca wieku XVII)
Wykład (30 godzin)
4 ECTS

Celem wykładu jest przybliżenie zarysu historii literatury hiszpańskiej poprzez przedstawienie zasadniczego podziału chronologicznego, podstawowych problemów i zjawisk kultury literackiej w szerszym kontekście kultury i historii Hiszpanii. Pierwszy semestr poświęcony jest literaturze wieków średnich, renesansu i baroku.

Warunkiem przystąpienia do egzaminu jest zaliczenie końcowego kolokwium pisemnego, które obejmować będzie zagadnienia objęte programem przedmiotu (wykłady, podręczniki, opracowania w języku polskim), znajomość treści lektur obowiązkowych (lista w załączeniu), oraz złożenie pracy semestralnej do dnia 14 stycznia 2013r. (10 000-15 000 znaków ze spacjami / bibliografia / www.grafia).

Proponowane tematy:

1. Maurowie, chrześcijanie i Żydzi na Półwyspie Iberyjskim na podstawie wybranego utworu (wybranych utworów) dawnej literatury hiszpańskiej, powieści lub filmu historycznego.
2. Rycerze, etos i obyczaj rycerski na podstawie wybranych utworów hiszpańskiego Średniowiecza (*Pieśń o Cydzie*, egzemplar don Juana Manuela, Jorge Manrique *Strofy na śmierć ojca*).
3. Narrator i narracja w wybranym opowiadaniu lub powieści hiszpańskiej Złotego Wieku.
4. Obraz szesnastowiecznej Hiszpanii na podstawie *Nowel przykładowych* i/lub *Intermediów* Cervantesa.
5. Król i poddani – relacje władzy – na podstawie wybranych hiszpańskich dramatów Złotego Wieku (Lope de Vega, Tirso de Molina, Calderón).
6. Hiszpańscy święci (i patroni) w tradycji kościoła w Polsce i polskiej kulturze (na wybranym przykładzie/wybranych przykładach).
7. Polscy autorzy i hiszpańskie tematy.
8. Polskie wystawienia hiszpańskich dramatów Złotego Wieku (na wybranym przykładzie/wybranych przykładach).

Program studiów przewiduje egzamin po semestrze 1. Egzamin w języku polskim będzie miał formę ustną. Osoby, które zaliczą kolokwium końcowe na

ocenę min. DOBRĄ i otrzymają ocenę min. DOBRĄ z pracy semestralnej, będą mogli ubiegać się o zwolnienie z egzaminu ustnego.

Obecność na wykładzie jest obowiązkowa. Osoby, które opuszczą więcej niż 3 wykłady, mogą spotkać się z odmową zaliczenia wykładu - przystąpienia do poprawy kolokwium końcowego.

4-5 luty 2013r.
Egzamin pierwszy termin

12 luty 2013r.
Egzamin poprawkowy

Wrocław, 8 października 2012r.

dr hab. prof. UW. Beata Baczyńska

Harmonogram wykładów

8 de octubre de 2012

1. Wprowadzenie: Maurowie, Żydzi i chrześcijanie.

15 de octubre de 2012

2. Pieśń o Cydzie / *Poema de Mio Cid*.

22 de octubre de 2012

3. Poezja ludowa. Romancero.

29 de octubre de 2012

4. Literatura hiszpańska wieków XIII i XIV: Gonzalo de Berceo, Alfons X Mądry, don Juan Manuel.

5 de noviembre de 2012

5. Literatura hiszpańska wieku XV: liryka dworska i *Coplas de la muerte de su padre* Jorge Manrique. *La Celestina*.

12 de noviembre de 2012

6. Renesans i Barok: liryka hiszpańska Złotych Wieków od Garcilaso de la Vega po Luisa de Góngora i Francisco de Quevedo.

19 de noviembre de 2012

7. Mistycy hiszpańscy XVI wieku: św. Teresa z Avila i św. Jan od Krzyża.

26 de noviembre de 2012

8. Renesans i Barok: proza hiszpańska od renesansowych dialogów poprzez *Lazarillo de Tormes* po *El Quijote* Cervantesa.

3 de diciembre de 2012

9. Miguel de Cervantes: życie i twórczość.

10 de diciembre de 2012

10. Teatr hiszpański Złotego Wieku: Cervantes i Lope de Vega

17 de diciembre de 2012

11. Teatr hiszpański Złotego Wieku: Lope de Vega i Tirso de Molina.

7 de enero de 2013

12. Teatr hiszpański Złotego Wieku: Pedro Calderón de la Barca.

14 de enero de 2013

13. Teatr hiszpański Złotego Wieku: Pedro Calderón de la Barca.

21 de enero de 2013

14. Baltasar Gracián S.J

28 de enero 2013

15. Kolokwium.

LITERATURA PRZEDMIOTU

Podręczniki

BACZYŃSKA BEATA, *Zarys historii literatury hiszpańskiej. Skrypt*, (materiały do użytku wewnętrznego do odbioru w punkcie ksero).

RÍO, Ángel del, *Historia literatury hiszpańskiej*, przełożył Kazimierz Piekarec, Warszawa, PWN, 1970.

STRZAŁKOWA, Maria, *Historia literatury hiszpańskiej*, Wrocław, Ossolineum, 1966 (różne lata wydań); w: *Dzieje literatur europejskich*, pod red. Władysława Floryana, vol. I, Warszawa, PWN, 1977, s. 870-1046.

Antologie

Antologia poezji hiszpańskiej, opracowanie merytoryczne i wybór poezji oraz wstęp [...] Janusz Strasburger, Warszawa, Elma Books, 2000.

Bracia ochotni słać imię Chrysta... czyli garść okruchów ze skarbcza hiszpańskiej poezji nabożnej, wybrał i przełożył A. Nowak, Kraków, Oficyna Literacka, 1997.

Czekając na lubego. Poezja miłosna dawnej Hiszpanii, wybrała, przełożyła i opatrzyła posłowiem Z. Szleyen, Kraków, WL, 1981.

Dawna nowela hiszpańska, przełożył K. Zawadowski, Warszawa, PIW, 1978.

Kwiat nowy starych romanc, imitował J. M. Rymkiewicz, Warszawa, 1966.

O dramacie. Od Arystotelesa do Goethego, pod red. E. Udalskiej, Warszawa, 1989 (tu rozdział HISZPANIA, od Bartolomé de Torres Naharro do Tirso de Molina).

O pasterzach, Maurach, damach, wybrała i przełożyła Z. Szleyen, Warszawa, Iskry, 1960.

Sonety hiszpańskie, przeł. J. Winczakiewicz, Londyn, Oficyna Poetów i Malarzy, 1965.

Z przygód Imć Pana Amadisa z Walii, jako też innych wiernych druhów jego, przełożyli Romulada Jarocka-Nowak i Andrzej Nowak, posłowiem opatrzył Andrzej Nowak, Kraków, Oficyna Literacka, 1998.

Lektury obowiązkowe i zalecane

Cervantes Saavedra M. de, *Przemysłny szlachcic Don Kichote z Manchy*, przeł. A. L. i Z. Czerny, Warszawa, PIW, 1966 (różne lata wydań).

Abencerraje i piękna Haryfa, przełożył F. Śmieja, Kraków, Wydawnictwo Literackie, 1975; *El Abencerraje. Abencerrag, Historia Abindarraeza i pięknej Haryfy*, edycja oryginału oraz przekład F. Śmieja, Wrocław, Wyd. Uniwersytetu Wrocławskiego, 1995.

Calderón de la Barca P., *Życie snem. Książę Niezłomny*, przeł. E. Boyé, J. Słowacki, oprac. B. Baczyńska, Wrocław, Ossolineum, 2004; *Dramaty*, posłowiem opatrzył Z. Czerny, Kraków, WL, 1975; *Autos sacramentales. Wybór*, wybrał, przełożył i opracował L. Biały, BN II nr 227, Wrocław, Ossolineum, 1997 (*Życie snem/Życie jest snem* dramat; *Książę Niezłomny, Wielki teatr świata*).

Cervantes Saavedra M. de, *Intermedia*, przeł. Z. Szleyen, Kraków, WL, 1967 (*Teatr cudów*); *Nowele przykładowe*, przeł. Z. Karczewska-Markiewicz, Kraków, WL, 1976;

Gracián B., *Wyrocznia podręcznia*, przekład Stanisław Łoś, Lublin, Test, 1997; *Brewiarz dyplomatyczny*, przełożył, wstępem i końcowymi przypisami opatrzył Bohdan Gajewicz, Warszawa, PAX, 2004 (jeden z dwu przekładów).

Juan Manuel, *Rady Patroniuszowe czyli Historyje i przykłady opowiadane hrabi Lukanorowi*, przeł. L. Siemieński, Poznań, 1847. (wybór/ksero Czytelnia)

Pieśń o Cydzie, przeł. A. L. Czerny, Kraków, WL, 1970 (również inne wydania).

Quevedo F. de, *Sny. Godzina dla każdego czyli Fortuna mózgiem obdarzona*, przeł. K. Wojciechowska, Warszawa, PIW, 1982; *Żywot młodzika niepocziwego imieniem Pablos*, przeł. K. Wojciechowska, Warszawa, PIW, 1978.

Rojas, Fernando de, *Celestyna*, przeł. K. Zawadowski, Warszawa, 1962.

Tirso de Molina (Gabriel Téllez), *Dramaty. Wybór*, wybrał, przełożył i opracował Leszek Biały, BN II 245, Wrocław, Ossolineum, 1999; *Zwodziel z Sewilli*, przełożyła Magdalena Pabisiak, Wrocław, Wydawnictwo Waclaw Bagiński, 1999 (*Zwodziel z Sewilli*).

Vega Lope de, *Dziewczyna z dzbanem*, przeł. A. Maliszewski; *Owczę źródło*, przeł. H. L. Morstin, BN II nr 37, Wrocław, Ossolineum, 1954; *Peribáñez i Komandor*, przeł. Z. Szleyen, Kraków, WL, 1956; *Pies ogrodnika*, przeł. T. Peiper, Warszawa, 1956; *Wędka Feniksany*, przeł. J. Żuławski, Warszawa, 1955; *Na niby – naprawdę. Rycerz z Olmedo*, Kraków, Księgarnia Akademicka, 2007.

Vega Lope de, *Nowa sztuka pisania komedii*, przekład, wstęp i opracowanie Urszula Aszyk, Gdańsk, słowo/obraz terytoria, 2008.

Żywot Łazika z Tormesu, przeł. M. Mann, Warszawa, 1988 (różne lata wydań).

Opracowania

Aszyk U., *Lope de Vega i teatr hiszpański Złotego Wieku*, w Lope de Vega, *Nowa sztuka pisania komedii w dzisiejszych czasach*, Gdańsk, słowo/obraz terytoria, 2008, s. 5-84.

Baczyńska B., *Wstęp*, w: Pedro Calderón de la Barca, *Życie snem. Książę Niezłomny*, przeł. E. Boyé, J. Słowacki, Wrocław, Ossolineum, 2004.

Trapiello A., *Żywoty Cervantesa. Próba innej biografii*, przełożył Piotr Fornelski, Warszawa, Noir sur Blanc, 2012.